

TUOMAS NISKAKANGAS

ROIHU

HELSINGISSÄ KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

© Tuomas Niskakangas ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2021

ISBN 978-951-1-37854-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021

FAKTA

Teollisen vallankumouksen jälkeen varallisuus länsimaissa on vähitellen keskittynyt rikkaille yksityishenkilöille ja suvuille sekä heidän yhtiöilleen. Monet arvostetut taloustieteilijät ovat povanneet, että 2000-luvulla automaation ja tekoälyn kehitys kiihdyttää varallisuuden keskittymistä niille, joilla sitä on ennestään.

Kirjan kuvailut rakennuksista, tieteestä ja historiallisista tapahtumista ovat totta.

PROLOGI

Eniten kassissa painoivat bensiinikanisterit. Niitä oli kaksi, molemmat kymmenlitraisia ja piripintaan täytettyjä. Kun nuori nainen nosti mustan putkikassin kokeeksi olalleen, hän joutui riuhtaisemaan sen ylös lattialta kahdella kädellä.

Hän mietti hetken, että yksikin kanisteri olisi riittänyt, mutta torjui ajatuksen. Turhat pohdinnat olivat rikkaruohoja, jotka piti kitkeä heti. Suunnitelmassa ei ollut sijaa viime hetken muutoksille, ei riskeille, eikä varsinkaan epäröinnille.

Nainen laski putkikassin keskelle valonkaistaletta, jonka katulamppu piirsi pimeään makuuhuoneen lattialle. Hän polvistui kassin äärelle. Tunnusteli sormillaan sen vedenpitävää kangasta. Koetteli tukevia remmejä. Avasi vetoketjun vielä kerran tarkastaakseen kassin sisällön: polttoainekanisterit, valjaat, köydet ja heittopainon. Laatutuotteita. Rahalla ei ollut hänelle enää merkitystä.

Hän ojensi kätensä ja poimi viereiseltä kirjoituspöydältä kolme vaaleansinistä kirjettä. Päällimmäisessä kuoressa oli tumma läntti, jonka oli jättänyt kyynel, illan ainoa. Se oli päässyt karkaamaan hänen silmästään, kun hän oli työntänyt viimeistä kirjettä kuoreen.

Huomenna kirjeille putoaisi lisää kyyneliä, mutta ne eivät olisi hänen omiaan.

Hän työnsi kaksi kirjeistä kassin sivutaskuun. Kolmannen hän asetti sängylleen koristetyynyä vasten. Sitten hän nojasi sängyn laitaan kyynärpäillään. Rukoilla hän ei osannut, mutta hetken hiljentymisen aikana hän keräsi rohkeutta. Hän oli kulkenut kaikki 25 elinvuottaan varjoissa. Monet olisivat kuvailleet hänen elämänsä tavalliseksi, mutta hänestä itsestään se oli tuntunut enemmänkin vähäpätöiseltä. Ei enää.

Nouse ylös, nainen käski itseään. Hän kiskoi kassin selkäänsä ja asteli eteiseen. Ulko-ovella hän pysähtyi katsomaan asuntoa, jonka hän jakoi toisen nuoren naisen kanssa. Tämä oli hukuttamassa omaa ahdistustaan neonvaloihin eikä palaisi ennen aamuyötä. Nainen käänsi lukon auki ja astui rappukäytävään.

Pihalla kylmä viima puraisi naisen poskia ja heilautti hiukset hänen kasvoilleen. Tuuli rämysytti talon parvekkeita, jotka oli rakennettu ritilästä ja peltilevystä. Roinalla täytettyinä ne muistuttivat likaiseen ulkoseinään kiinnitettyjä häkkikome-roita. Hänen ei tulisi kotitaloaan ikävä.

Nainen astui pihalta Esikkotielle ja katsoi kadun yli Vantaan oikeus- ja poliisitaloa. Rakennuksen ulkokuori oli Suomen lip-pua kunnioittaen sinivalkoinen, mutta talon sisällä työskentelevät ihmiset olivat häpeäksi kotimaalleen.

Alun perin juuri poliisitalosta piti tulla hänen kohteensa. Toinen suunnitelma oli kuitenkin voittanut yksinkertaisesta syystä: se oli henkilökohtaisempi. Tarinassa piti olla kaksi päähenkilöä, hyvä ja paha. Tänä iltana hyvä kohtaisi pahan kasvotusten.

Tikkurilan keskustan suunnasta lähestyi poliisiauto. Kun se kääntyi oikeustalon parkkikellariin, etupenkin miespoliisi vilkaisi naista ja hymyili. Tilanne huvitti naista niin, että hän hymyili takaisin. Poliisi näki edessään vain herttaisen tytön, jonka villapipon alta pursusivat paksut tummat kutrit.

He aliarvioivat minua ja minunlaisiani, nainen ajatteli. He kaikki aliarvioivat meitä: poliisit, poliitikot, liikemiehet. Samoin oli tehnyt mies, jonka luokse hän oli matkalla. Se koi-tuisi miehen kohtaloksi. *Niin tyranniin aina käy.*

Nainen mulkaisi viimeisen kerran sinivalkoista rakennusta ja lähti matkaan. Hän käveli Tikkurilan keskustaan ja astui sisään R-kioskiin. Hän ojensi toisen laukussa olevista kirjeistä myyjäl-le, joka katsoi kuoreen liimattua merkkiä tarkoin. Myyjä näytti ihmettelevän, miksi nainen oli valinnut kalliin pikalähetyksen

tavallisen näköiselle kirjeelle. Mitään sanomatta hän kuitenkin työnsi kirjeen takanaan olevaan laatikkoon.

Kirjeen kolahdus laatikon pohjalle iski naisen tajuntaan kuin nyrkki. Se merkitsi sinettiä suunnitelman toteutumiselle. Takaisin ei olisi kääntymistä.

Nainen tilasi taksin. Matka läheiselle pientaloalueelle kesti vain viitisen minuuttia. Hän pyysi kuljettajaa odottamaan kadun päässä ja käveli lapsuudenkotinsa eteen. Pimeys toimi hänen suojanaan, vaikka sille ei ollut tarvetta. Hän tiesi äitinsä olevan jo nukkumassa.

Äidin postilaatikko oli neljän laatikon rivissä vasemmanpuoleisin. Nainen otti viimeisen kolmesta kirjeestään, avasi lumen peittämän kannen ja pudotti kirjeen postilaatikkoon. Hän lähetti rauhallisella puhalluksella lentosuukon taloa kohti ja palasi autolle.

Taksinkuljettaja oli hiljainen tapaus, joten matkalla Helsinkiin nainen saattoi vaipua mietteisiinsä. Hän katseli ikkunasta katujen lannistuneita kulkijoita ja hypisteli kaulastaan roikkuvaa korua. Se oli Kuutar, viikinkiretkien innoittama riipus, jonka yläosan spiraalit symboloivat elämän kiertokulkua ja alaosasta roikkuvat helat karkottivat helinällään piruja. Koru oli hänelle myös viimeinen muistoesine paremmilta ajoilta, jolloin äidin antamilla lahjoilla oli vielä maallista arvoa. Menneisyys ja tulevaisuus sinkoilivat naisen päässä kuin atomit, mutta Kuuttaren heloja hypistellen hän torjui tehtävää vaarantavat ajatukset.

Kun auto saapui Teollisuuskadun ylittävälle sillalle, nainen näki vasemmalla ensimmäiset liekit. Alhaalla Dallapénpuistossa pieni joukko mielenosoittajia piti vielä valkeitaan, vaikka kylmä puhuri ja myöhäinen ilta olivat ajaneet monet jo sisätiloihin.

”Perkele!” kuljettaja huusi ja jarrutti äkisti. Renkaiden nastat tarttuivat lumen läpi maahan ja auto pysähtyi.

Nainen käänsi katseensa eteen. Hän näki auton valokeilassa miehen, joka oli horjahtanut jostain kadulle. Miehen vaatteet olivat likaiset ja kuluneet, mutta kun hän huusi solvauksen taksinkuljettajalle, suussa välähtivät hyväkuntoiset hampaat. Niistä

erotti nopeasti pudonneet. Elämänlaadun romahdus Helsingin laitaosissa oli ollut äkillistä.

Mies kompuroi pois suojatieltä, ja auto jatkoi matkaansa kohti Töölöä.

”Pitää kiertää Kisahallin takaa”, kuljettaja sanoi. ”Oopperan risteyksessä on se barrikadi.”

Kuljettaja koukkasi kohti Olympiastadionia. Pian he ylittivät Mannerheimintien, ja nainen näki vasemmalla valtavan tiesulun. Mielenosoittajien nuotiot ja voimakas valonheitin valaisivat barrikadin upeasti. Näky antoi naiselle voimaa.

Nainen pyysi kuljettajaa pysähtymään Töölöntorin pohjoisreunaan, maksoi kyydin puhelimen painalluksella ja kömpi autosta raskaan kassinsa kanssa.

Pohjoistuuli puski hänen vaatteidensa läpi, kun hän lähti kulkemaan Topeliuksenpuiston reunaa. Jalat tuntuivat tavallista raskaammilta. Se huolestutti häntä, sillä pian hän tarvitsisi kaikki voimansa.

Oikean talon kohdalle saavuttuaan hän katsoi kelloa. Se oli 23.12. Oli tärkeää, että hän suoriutuisi tehtävästään tämän vuorokauden puolella.

Nainen katsoi toisen kerroksen ikkunaa ja näki valoa. Mies oli hereillä. *Täydellistä.*

Nainen ylitti tien puiston puolelle ja tunnisti kadun reunassa lehmuksen, jonka hän oli aiemmin viikolla valinnut. Sitten hän tähyili katua molempiin suuntiin. Töölön kirjaston edessä vanha mies ja koira ylittivät tien. Heidän kadottuaan kadulla ei näkynyt ketään.

Nainen laski kassinsa lehmuksen juurelle ja kaivoi esiin kiipeilyvälineet.

Heittoköysi sujahti oksan yli ensimmäisellä yrityksellä. Sen avulla nainen kiskoi kiipeilyköyden paikalleen. Hän puki valjaat ylleen, riuhtaisi kassin selkäänsä, veti köyden kireälle ja alkoi kiivetä. Kengät pitivät yllättävän hyvin liukkaalla puunrungolla. Polvien vapina lakkasi. Ajatusten myllerrys, joka hetki sitten

oli ravisuttanut hänet melkein pyörryksiin, rauhoittui. Oli vain seuraava ponnistus ylöspäin. Pian hän jo kiskoi itsensä paksulle oksalle neljän metrin korkeudessa.

Näkymä oksalta toisen kerroksen asuntoon oli esteetön. Nainen vavahti, kun hän näki ikkunan alakulmassa takaraivon. Mies näytti istuvan sohvalla.

Katulamput loistivat kadun yllä. Lumihiutaleiden vinha tanssi valokeilassa yltyi. Nainen keplotteli kassin selästään ja asetti sen lepäämään oksalle. Hän kaivoi esiin toisen kanistereista ja avasi sen. Polttoaine solisi pienen puron lailla, kun nainen valutti kanisterin sisällön rungolle. Bensiini valui maahan ja muodosti puun juurelle lätäkön.

Seuraavaksi nainen kaivoi taskustaan rautalankakerän ja alkoi köyttää itseään kiinni puun runkoon. Runsaan kolmenkymmenen vaivalloisen kierroksen jälkeen hän yritti vetää jalkojaan ja lantiotaan irti puusta. Ne eivät hievahtaneetkaan.

Rautalangan ei tarvitsisi pidätellä häntä kuin hetken. Kaikki olisi ohi nopeasti. Pelko ryöpsähteli naisen sisällä kuin viallinen suihkulähde, mutta hän ei antanut sille valtaa. Hän kaivoi kassista esiin toisen bensiinikanisterin ja väänsi korkin auki. Punnersi kanisterin päänsä yläpuolelle ja kaatoi.

Kun polttoaine valui naisen kasvojen yli ja kasteli hänen vaatteensa, hän ajatteli Mohamed Bouazizia – vaatimatonta miestä, joka muutti maailmaa rohkeudellaan. *Nyt on minun vuoroni yrittää samaa. Aika on kypsä. Tarvitaan vain kipinä.*

Tyhjä kanisteri kopahti kumeasti osuessaan maahan. Nainen otti taskustaan sytyttimen ja bensiinin kyllästämän paperisoihdun. Hän painoi sytyttimen nappia ja säpsähti, kun liekki nielaisi paperisoihdun ahnaasti. Hän päästi soihdun putoamaan ja kurotti katsomaan alas. Tuli leimahti, kun soihtu osui puun juurelle kertyneeseen lätäköön. Lieskat alkoivat kiivetä ahnaasti puun runkoa pitkin. Hän tunsu tulen katkun hengityksessään ja tiesi onnistuneensa.

Tuli tarrasi ensin naisen housuihin ja sitten puseroon. Kun liekkien kärjet iskivät hänen leukaansa, hän alkoi kirkua. Väreilevän

ilman läpi hän ehti nähdä, että tutut kasvot kadun toisella puolella kääntyivät kohti ikkunaa. Sitten kuumuus ja kipu pakottivat naisen sulkemaan silmänsä viimeisen kerran.

OSA I

KAHDEKSAN TUNTIA MYÖHEMMIN

I

Suomen pääministeri Leo Koski heräsi säpsähtäen. Hän yritti tarttua uneen, jota oli nähnyt, mutta se oli jo karannut.

Leo ei ollut muistanut uniaan puoleen vuoteen. Heti heräämisen hetkellä todellisuus valtasi hänen ajatuksensa, niin nytkin.

Kaikki oli totta. Tämä huoneisto pääministerin virka-asunnon yläkerrassa oli todella hänen kotinsa. Ulkona odottava sekasorto, joka paheni päivä päivältä, oli totta. Se iskisi tänäkin aamuna huutomyrskynä hänen kasvoilleen sillä sekunnilla, kun hän astuisi Kesärannan ovesta ulos.

Ja eilinen ilta. Sekin oli totta.

Leo kuuli naisen hengityksen sängyn toiselta puolelta.

Minä todella tein sen.

Leo yritti tiristää sylkirauhasistaan kosteutta huuhtoakseen juhlien maun suustaan. Hän tuijotti valkoista kattoa pimeyden läpi. Pääministerin yksityisasunto sijaitsi Kesärannan toisessa kerroksessa, ja makuuhuoneen katto myötäili rakennuksen harjakattoa. Sisäkaton viisto muoto loi muutenkin pieneen huoneeseen ahtaan vaikutelman.

Leo Koski oli isännöinyt lyhyellä pääministerikaudellaan jo useita valtionpäämiehiä virka-asuntonsa edustustiloissa, mutta jos heidät olisi kutsuttu yläkerran yksityistiloihin, he olisivat nauraneet niiden vaatimattomuudelle.

Leo totesi helpottuneena, että huoneen katto ei pyörinyt tai huojunut. Hän oli juonut hallitusti. Hänen vieressään makaavan naisen tuominen virka-asuntoon saattoi olla typerää, mutta ainaakaan hän ei joutuisi käsittelemään ongelmaa krapulassa.

Päivä kerrallaan. Ehkä hän selviäisi myös tästä päivästä, kuten oli jotenkin selvinnyt kaikista pääministerikautensa 188 tähänastisesta päivästä.

Viimeisen puolen vuoden aikana Leon elämässä olivat tulleet todeksi monet painajaisen klassikot: se, jossa häntä nöyryytettiin julkisesti; se, jossa hän oli joutunut väärinkäsityksen takia väärään paikkaan; ja se, jossa hänen henkensä oli uhattuna.

Kun Leo oli lapsi, hän oli isänsä kuoleman jälkeen nähnyt toistuvia painajaisia. Hän muisti yhä niiden jälkeisen helpotuksen tunteen. Koskaan ei ihminen ole niin onnellinen kuin sillä hetkellä, kun hän painajaisen jälkeen tajuaa olevansa turvassa omassa sängyssään.

Leo kaipasi sitä tunnetta.

Hän kuunteli rauhassa, kunnes oli varma, että hengitys hänen vierellään jatkui tasaisena. Sitten hän nousi varovasti seisomaan ja katsoi sängyssään makaavaa naista. Peitto oli valunut alas paljastaen naisen rinnat. Leo ajatteli satojatuhansia suomalaisia miehiä, jotka haaveilivat niiden näkemisestä.

Yksikään ei olisi pettynyt.

Nainen itse tiesi vetovoimansa hyvin. Hän esiintyi televisiossa tiukoissa trikoopaidoissa ja ratkeamaisillaan olevissa jakkupu-
vuissa. Rintojen uhkeutta korosti naisen litteä vatsa, joka nyt oli valkoisten lakanoiden peittämä.

Leo hiipi sängyn jalkopään ohi kylpyhuoneeseen. Siellä sisäkatto laskeutui vielä makuuhuonetta alemmas ja miltei viisti Leon selkää, kun hän kumartui kankeasti juomaan kraanasta. Raskas syksy oli jättänyt jälkensä häneen myös fyysisesti.

Näky peilissä oli onneksi siedettävä. Leon poikamaiset kasvot eivät punoittaneet juurikaan. Hänen tavamerkikseen muodostunut huoleton jakaus oli tavallistakin vallattomampi, mutta se oikenisui suihkulla. Silmien verestys hälvenisi viimeistään hautajaisiin mennessä.

Leo kurkisti makuuhuoneeseen. Nainen vaikutti olevan yhä syvässä unessa. Leo sulki oven varovasti, otti hammasharjansa ja puristi siihen runsaasti tahnaa. Hän alkoi jynssätä tasaista hammasrivistöään reippailla vedoilla ja muisteli samalla eilistä iltaa.

Joka vuosi pääministeri järjesti politiikantoimittajille joulu-

juhlan. Pitkän perinteen mukaisesti juhla pidettiin pääministerin virka-asunnolla, mutta se ei tänä vuonna tullut kuuloonkaan. Juhlatunnelma olisi latistunut sillä hetkellä, kun toimittajat olisivat astelleet virka-asuntoon mielenosoittajien huutomyrskyn läpi. Siispä vieraat oli kutsuttu Valtioneuvoston juhlahuoneeseen Smolnaan Etelä-Espladille.

Leo oli kätellyt toimittajat sisääntulossa normaaliin tapaan. Tervetulo puhe oli sujunut hyvin. Hän ei tietenkään voinut vitseillä siinä määrin kuin tapahtumassa yleensä oli tapana. Puheensa alussa hän viittasi lyhyesti Suomen tilanteeseen ja siirtyi sitten henkilökohtaisiin joulumuistoihinsa. Puheen viesti oli yksinkertainen: vaikeina aikoina on tärkeää unohtaa suuttumus ja pysähtyä miettimään sitä, mikä on tärkeää.

Aplodit puheen jälkeen olivat keskivoimakkaat – olosuhteisiin nähden mainio suoritus.

Puheen jälkeen Leo siirtyi keskustelemaan toimittajien kanssa. Tämä vaihe julkisissa tilaisuuksissa oli aina yhtä hämmäntävä. Samat toimittajat, jotka riepottelivat häntä teksteissään ja uutislähetyksissään, muuttuivat lauhkeiksi ja hyvätapaisiksi hänen seurassaan.

Leo keskusteli kolmen pöhöttyneen miestoimittajan kanssa kylmäsavulohi-tartalettien äärellä, kun hän tunsu tiukan katseen porautuvan itseensä huoneen reunalta. Ylen toimittaja Vilma Varis tuijotti häntä tavalla, josta oli ammattimaisuus kaukana, eikä kerta ollut ensimmäinen. Naisen kiinnostus oli tullut selväksi kolmen kuukauden takaisessa haastattelussa, ja sen jälkeen hän oli flirttaillut Leolle pariin otteeseen.

Leo kurkki vaivihkaa Vilma Varista miestoimittajien ohitse. Oli selvää, miksi Vilman ohjelmien katsojaluvut olivat erityisen korkeat mieskatsojien keskuudessa. Naisen hiilenmustat hiukset uhkuivat seksiä ja voimaa. Tummansiniset meikit ja aavistuksen kyömy nenä korostivat uhkaavaa vaikutelmaa. *Hän muistuttaa jollain tapaa noita-akkaa*, Leo ajatteli. *Maailman seksikkäintä noita-akkaa*.

Leo jätti miestoimittajien ryhmän taakseen ja käveli Vilman luokse.

”Tässä paikassa on jotain kolkkoa”, Vilma sanoi, kun Leo sei-
sahti hänen eteensä. ”Kesäranta on paljon viihtyisämpi.”

”Olen ihan samaa mieltä”, Leo sanoi ja katsoi ympärilleen.
Hän oli edeltäjiensä tapaan vastustanut suunnitelmaa Smolnan
remontoimisesta pääministerin virka-asunnoksi.

”Eikö sitten korjata tilanne?” Vilma Varis sanoi.

”Miten...?” Leo vastasi varovaisesti.

Vilma katsoi Leoa kuin opettaja, joka odottaa parempaa vas-
tausta oppilaaltaan. Vilma oli 45-vuotias, kymmenen vuotta Leoa
vanhempi. Ehkä hän siksi uskalsi kohdella pääministeriä niin
suorasukaisesti.

”Me voisimme jatkaa iltaa Kesärannassa, kunhan ensin saat
nämä tylsimykset ulos täältä”, Vilma sanoi.

”Just joo”, Leo naurahti. ”Ihan kuin voisin viedä Kesärantaan
salavieraan. Tiedät hyvin tilanteen porttien ulkopuolella.”

Vilma Varis kurotti kasvonsa kohti Leon korvaa. ”Sinä olet
pääministeri”, hän kuiskasi. ”Keksit varmasti keinon.”

Kolahdus makuuhuoneessa palautti Leon ajatukset nykyhet-
keen. Vilma Varis oli herännyt. *Hemmetti.*

Leo sylkäisi hammastahnat lavuaariin. Hän katsoi kylpyhuo-
neen peiliin kuin kysyen neuvoa itseltään. Leon edeltäjä oli jou-
tunut eroamaan vain kuusi kuukautta aiemmin. Olisi irvokasta,
jos Leo joutuisi nyt itse aiheuttamansa skandaalin pyörteisiin.
Vilma Varis oli maan tunnetuin tv-toimittaja ja vieläpä naimi-
sissa. Lehdistö repisi viikkokausia otsikoita hänen yövierailustaan
Kesärannassa.

Leon pääministerikauden alkua saattoi kuvailla yhdellä sanalla
kammottavaksi. Pahimmillaan Vilma Varis -tason kohu tällaisena
aikana veisi luottamuksen Leon peruuttamattomalla tavalla.

Leo tiesi, ettei hän mitenkään voisi käyttää valtioneuvoston
kuljettajia tai turvamiehiä Vilma Variksen kyyditsemiseen pois
Kesärannasta.

Vastaus oli lopulta selvä.

Hän tarvitsi apua samalta ihmiseltä, joka oli yöllä salakuljettanut Vilman virka-asunnolle. Ihmiseltä, johon hänen ei pitänyt olla missään yhteydessä.

Taksi jarrutti Helsinki-Vantaan lentoaseman kakkosterminaalin eteen.

Edinburghin yliopiston dosentti Lewis Higgins työnsi takapenkiltä maksukorttiaan kuljettajalle jo ennen kuin renkaat pysähtyivät.

Come on, hurry up...

Kuljettaja sai parkkivaihteen silmään ja ojensi Higginsille maksulaitteen. Kone vaati pin-koodia, ja Higgins syötti numerot laitteeseen niin nopeasti kuin tärisevillä sormillaan pystyi.

Hän oli ottanut taksitolpalta ensimmäisen auton, vaikka se kuului isolle taksiyhtiölle, joka orjatyöllisesti kuljettajiaan hävyttömillä palkoilla. Hän halusi pois nopeasti. Hänen oli pakko paeta Suomesta.

Hän syöksyi ulos taksista tietokonelaukkuineen ja kompastui yhteen terminaalia vartioivista karhunpentuputsaista. Taksikuski tuijotti hetken hänen kompurointiaan, mutta kaasutti sitten matkoihinsa.

Tietokoneen lisäksi Higginsillä ei ollut matkatavaroita. Ne olivat jääneet hotelliin.

Hän vilkuili ympärilleen terminaalin edessä. Yöllä maahan oli vihdoin laskeutunut se valkea lumipeite, jota hän oli odottanut joka kerta syksyn aikana Suomeen tekemillään matkoilla. Nyt ihasteluun ei kuitenkaan ollut aikaa. Hän lähti etenemään liukuovia kohti.

Kävellessään Higgins pälyili sisäänkäynnin edessä hääriviä matkustajia ja työntekijöitä. *Katsoiko tuo mies minuun?* Jalkakäytävällä yksinään seisovan miehen silmät olivat valppaat. Hän oli pukeutunut rennosti verryttelyasuun, mutta hänen ryhtinsä oli

epäluonnollisen suora. Higginsistä tuntui kuin mies olisi tutkailut häntä, mutta varma hän ei voinut olla.

Liukuovien takana aukeni Terminaali 2:n avara lähtöaula, jossa kävi jo lauantaiaamun kuhina. Tällä viikolla lähtöaula ruuhkautui tavallistakin pahemmin matkustajista, jotka olivat ottamassa varaslähtöä joululomaan.

Higgins alkoi etsiä jättimäiseltä näytöltä Edinburghin-lentoa. Se näytti lähtevän ajallaan. Lentolipun hän oli ostanut äsken takssissa. Se oli hävyttömän hintainen, mutta hän ei ollut epäröinyt hetkeäkään vahvistaessaan ostoksen sormenjäljellään.

Turvatarkastusta kohti kävellessään Higgins vilkaisi olkansa yli. Sisäänkäynnin vieressä seisonutta verryttelyasuista miestä ei näkynyt missään. Higgins kiiruhti jonon päätä kohti. Hän ohitti parilla juoksuaskeleella perheen, joka oli pukeutumisestaan päätellen matkalla etelänlomalle.

Perheen isä mulkaisi Higginsia, mutta ei tehnyt etuilusta numeroa. Higgins muisteli kuullessaan, että suomalaiset olivat maailman parhaita jonottajia. Ainakin he olivat hiljaisia ja kohteliaita.

Siinä on tuollakin perbeellä ihmettelemistä, kun he lukevat altaan reunalla kännyköistään, mitä heidän kotimaassaan tapahtuu.

Higgins seurasi jonon etenemistä kuin haukka. Jos hän selviäisi turvatarkastuksen läpi, hän olisi turvassa. Nytkin hän oli ison ihmisjoukon keskellä. Ei kai mitään enää voisi sattua?

Higgins kaivoi kannettavan tietokoneensa laukusta. Hän asetti sen muovikorissa läpivalaisuun yhdessä pyöreiden, kehyksettömien silmälasiansa kanssa. Itse hän astui läpi metallinpaljastimesta.

”Muita matkatavaroita? *Any luggage?*” kysyi turvatarkastaja.

”Vain tietokone”, Higgins vastasi englanniksi.

”Anteeksi mitä?” turvatarkastaja sanoi.

Higgins huokaisi. Suomalaisilla oli vaikeuksia ymmärtää hänen skottiaksenttiaan, mutta hän oli vähitellen oppinut venyttämään sanojaan niin, että häntä ymmärrettiin.

”Tietokone. Ei muuta”, hän lausui huolellisesti.

Tarkastaja katsoi Higginsiä epäluuloisen näköisenä eikä häntä voinut siitä moittia. Higgins olisi itsekin kiinnittänyt huomiota hermostuneesti käyttäytyvään mongertajaan, jolla ei ollut matkatavaroita.

Toinen turvatarkastaja oli ilmestynyt paikalle ja avasi suunsa.

”Tulisitteko mukaani. Satunnaistarkastus.”

Ei! Higgins tunsi hengitysteidensä supistuvan. Hän halusi huutaa. Juosta turvatarkastajien ohi kohti lähtöportteja.

Vain vaivoin hän sai pakotettua itsensä seuraamaan turvatarkastajaa sivuhuoneeseen.

”Minun pitää ehtiä koneeseeni”, hän sanoi.

”Anteeksi, mitä sanoitte?”

”Lento! 30 minuuttia. Tärkeää!” Higgins tavasi ja naputti rannettaan osoittaakseen kiireensä.

Toinen turvatarkastaja nyökkäsi. Hän sulki oven heidän takanaan ja otti esiin räjähdysainejäämäilmaisimen. Hän siveli Higginsin kädet ja taskut. Sitten hän istui alas.

”Voinko lähteä?”

Mies pudisti päätään. ”Odotamme koiraa.”

Higgins romahti tuolille odottamaan.

Pian ovi aukesi, ja huoneeseen kipitti melkein hyperaktiivisen oloinen koira. Higgins jähmettyi koiran nopeista liikkeistä, kun se kiersi hänen tuoliaan, vaikka hän tiesi huolen olevan turhaa. Eihän hän ollut eläessään ollut lähelläkään huumeita, räjähteistä puhumattakaan.

Koiran nuuhkittua aikansa koiraohjaaja sanoi jotain suomeksi monotonisella äänellä.

Turvatarkastaja raahusti huoneen ovelle ja avasi sen. Hän osoitti kädellään Higginsille, että tämä oli vapaa lähtemään.

Higgins pomppasi pystyyn ja katsoi kelloa. 7.46. Hän ehtisi koneeseen.

Hän poimi pöydältä tietokonelaukkunsa ja asteli ulos ovesta. Huoneen ulkopuolella hänen eteensä aukesi kosmetiikka-

myymälä, jonka läpi matkustajat pantiin kävelemään. Liikkeen takana näkyi lähtöporteilleen kulkevien ihmisten hajanainen virta, johon Higgins halusi heittäytyä. Vielä passintarkastus ja hän olisi selviytynyt.

Yhtäkkiä hän kuuli äänen viereltään.

”Anteeksi, saanko häiritä.”

Higgins katsoi sanat lausunutta naista ja tunsi maailmansa romahtavan. *Ei kai sittenkin*. Nainen oli pukeutunut univormuun ja hänellä oli siististi korvien taakse leikatut lyhyet hiukset – selvästi jonkinlainen turvaviranomainen.

Nainen nosti kätensä. Higgins näki, että käsi piteli jotain. *Kasvosuojus*.

”Tarvitsetteko tällaista?” nainen kysyi.

”Anteeksi, unohdin omat kasvosuojukseni hotelliin. Tuli kiire.”

”Ei hätää. Tiedämme kyllä, että se tuntuu tällä hetkellä turhalta, mutta säännöt ovat sääntöjä.”

Hän ojensi sinivalkoista kasvosuojusta, jota ei ollut pakattu muoviin. ”Se on kankaasta, mutta juuri desinfioitu.”

Lewis Higgins tarttui maskiin, veti sen kasvoilleen ja kiitti. Nainen vilkutti, kun hän kääntyi jatkamaan matkaansa.

Higgins puikkelehti kosmetiikkakaupan hyllyjen välissä. Kasvosuojuksen ansiosta parfyymien vyöry ei yltänyt hänen nenäänsä asti. Hän haistoi ainoastaan kangaskuidut, desinfiointiaineen ja adrenaliinin voimistaman hikensä, joka valui nyt maskin alla hänen ylähuulelleen. Isojen ikkunoiden takana koneet odottivat lähtöporteillaan matkustajia. Hän huomasi tekevänsä ristinmerkin kädellään, vaikka ei ollut suorittanut katolilaisen äitinsä opettamaa rituaalia vuosikausiin.

Jokainen askel tuntui edellistä kevyemmältä, kun hän asteli kohti Edinburghin-konetta. *En enää koskaan poistu Skotlannista*.

Higgins riisui silmälasinsa ja veti maskin leukansa alle, kun hän astui elektronisen passintarkastuksen kasvojenlukulaitteelle. Portti naksautti auki. Koneessa hän yritti pysyä maltillisena, kun ihmiset hänen edessään ruuhkauttivat käytävän kaivamalla

laukkujensa pohjalta jotain, joka oli heille lennolla tarpeen, mutta jonka he siitä huolimatta olivat onnistuneet pakkaamaan alimmaiseksi. Vihdoin hän pääsi kömpimään ikkunapaikalleen.

Aamiainen oli jäänyt syömättä. Higgins laittoi tietokonelaukkunsa penkin alle ja kaivoi esiin laukkuun unohtuneen suklaapatukan. Suomalaiset olivat kyseisestä suklaasta ylpeitä, mutta Higginsin mielestä sen maku ei ollut maineensa veroinen. Suklaassa oli liikaa sokeria, samaan aikaan suolainen maku ja se jäi epämiellyttävästi kiinni kitalakeen. Hän nappasi viidestä palasta ensimmäisen suuhunsa.

Kun kone lähti rullaamaan kohti kiitorataa, Higgins kävi läpi kokemustaan. Se oli kestänyt vain kuusi kuukautta mutta tuntui ikuisuudelta. *Niin paljon intoa. Niin paljon toivoa. Ja sitten petos paljastui.*

Onnettoman sattuman kautta hän oli viime yönä joutunut tustumaan uuteen puoleen suomalaisissa isännissään. Paljastus asetti kaiken hänen tekemänsä työn uuteen valoon. Tänä viikonloppuna Suomi saisi toimia historiallisen projektin koelaboratoriona. Kokeen asetelma oli vain jotain muuta kuin Higgins oli luullut.

Hän tiesi olevansa osasyyllinen siihen, mitä edessä oli. Sellaista hän ei halunnut saada omatunnolleen. Pelastettuaan ensin itsensä hän yrittäisi estää katastrofin. Siitä ei tulisi helppoa, sillä suunnitelmat olivat edenneet pitkälle.

Lentokenttä oli valkoinen aurattuja kiitoratoja lukuun ottamatta. Jossain toisessa maassa viime yön lumisade olisi aiheuttanut viivästyksiä lentoliikenteeseen mutta ei Suomessa. Tässä maassa oli ollut niin paljon hyvää ennen Suurta Puhkeamista.

Lähtökiihdytys alkoi ja Higgins painautui penkkiä vasten. Hän otti vielä palan suklaata ja veti kasvosuojuksen takaisin paikoilleen. Hänen hengityksensä kulki yhä niin raskaana, että kangas väpätti hänen huuliaan vasten.

Lentokone nousi ilmaan. Voimakkaat ilmavirtaukset tarttuivat koneen siipiin, mutta turbulenssi ei saanut Higginsiä jännittymään tavalliseen tapaan. Hän katsoi pienestä ikkunasta lumipeitteistä

Suomea, joka ilmasta katsottuna näytti niin rauhalliselta. Äsken paljastunut petos tuntui yhtäkkiä kaukaiselta unelta.

Ehkä hän oli liioitellut paetessaan niin dramaattisella tavalla. Projektin hylkääminen oli ollut ainoa oikea ratkaisu, mutta oliko hän itse ollut hengenvaarassa? Ehkä hän oli tulkinnut tilanteen väärin. Sillä ei ollut väliä. Nyt hän ainakin oli turvassa.

Lewis Higgins kuunteli moottorien jylinää ja antoi helpottuneen hymyn levitä maskin alla kasvoilleen.

Minun on pakko soittaa Kingalle. Taas.

Leo Koski ei keksinyt muuta ratkaisua. Vilma Varis oli pakko saada ulos Kesärannasta huomaamatta, ja ainoa ihminen, jonka Leo saattoi pyytää apuun, oli Samuel Kinga. Sama mies oli jo edellisenä iltana kuljettanut Vilman sisään virka-asunnon por-teista.

Leo näki kylpyhuoneen peilistä kasvoilleen nousevan virnityksen. Kiperästä tilanteesta huolimatta hän ei pystynyt soimaan itseään. Hän oli pysynyt erossa naisista jo yli yhdeksän kuukautta. Se oli aivan toista kuin avioeron jälkeisinä vuosina, kun hän oli hukuttanut eron aiheuttaman pettymyksen uusiin suhteisiin. Tuolloin Leon aisaparina Helsingin yössä oli kulkenut hänen ystävänsä, kiinteistönvälittäjä Samuel Kinga. Aivan kuin viime yönä.

Leo häpesi sitä, että oli pitänyt Kingaan tarkoituksella etäisyyttä viime vuosina. Leon poliittinen ura oli lähtenyt nousuun samaan aikaan, kun Kinga sai tuomion vähäpätöisestä talousrikoksesta. Omat rahat ja firman rahat sekaisin – tuttu tarina.

Leo ei ollut ikinä käskenyt Kingaa pysymään loitolla, mutta tämä oli ymmärtänyt hänen hienovaraiset vihjeensä.

Minusta on tullut joku, jota en tunne, Leo ajatteli. Millainen mies ottaa ensin etäisyyttä parhaaseen ystävänsä ja herättää tämän sitten keskellä yötä avukseen?

Onneksi Kingan reaktio Leon yölliseen soittoon oli ollut tyy-pillinen. Röhönauru oli kaikunut puhelimessa pitkään, kun Leo oli varovaisesti pyytänyt ystävänsä nousemaan sängystä ja tulemaan kuljetustehtäviin Smolnan taakse. Kahdessakymmenessä

minuutissa Kingan kirkkaanvihreillä kiinteistöväilytyshyhtiön mainosteipeillä koristeltu auto oli kaartanut Fabianinkadulle ja poiminut Vilma Variksen kyytiin. Siinä vaiheessa Leo itse oli jo istunut virka-autossaan matkalla Kesärantaan.

Perillä Kinga oli ajanut pihaan James Bond -tyyliin ilman ajovaloja. Piharakennusta kiertäessään hän oli onnistunut naarmuttamaan autonsa hiekkatietä reunustavaan pihavaloon. Leo muistutti itseään korjauskulujen hoitamisesta.

Leo huomasi kännykkänsä jääneen yöpöydälle. Onneksi kylpyhuoneen sisäpuhelimesta oli pääsy myös ulkoverkkoon. Leo nappasi luurin käteensä, käänsi vesihanan päälle ja näppäili ulkomuistista numeron. Yhden hälytyksään jälkeen Kinga vastasi puhelimeen unisesti mutisten. ”Haloo...”

”Leo täällä.”

Kingan unisuus katosi sillä sekunnilla, kun hän kuuli Leon äänen. Remakka nauru tärähti Leon korvaan. ”Oliko ne silikonit?”

Leo huokaisi. ”Oli ne. Mutta nyt minulla...” Leo yritti päästä asiaan, mutta Kinga keskeytti hänet nopeasti.

”Ihan mieletöntä! Lopetit luostarielämän kunnon rysäyksellä. Vilma Varis! Onko hän vielä siellä?”

”Sitä juuri soittelen”, Leo sanoi. Hän käänsi vesihanan kovemmalle ja madalsi ääntään entisestään.

”Pystyisitkö mitenkään hakemaan Vilman täältä ja viemään hänet kotiinsa?”

Kingan hiljaisuus enteili huonoa.

”Ei mitään mahdollisuuksia. Asuntonäyttö Kivenlahdessa 9.00”, kuului vastaus lopulta.

Leon hartiat lysähtivät. Kingan lisäksi hänellä ei ollut ketään muuta, johon hän luottaisi tällaisessa asiassa.

Uusi naurunremakka puhelimesta päätti Leon piinan.

”Totta kai tulen. Taitaa olla jo kiire”, Kinga röhötti.

Leo veti syvään henkeä. Hän ei ikinä oppinut, että Kinga vedätti häntä aina tilaisuuden tullen.